

A Ježiš im povedal: Ja som ten chlieb života;

kto príde ku mne, nebude nikdy lačniť, a kto verí vo mňa, nebude nikdy žízniť.

Nikto nemôže prísť ku mne, keby ho nepritiahol Otec, ktorý ma poslal,

a ja ho vzkriesim v posledný deň.

Ján 6:35 a 44

Zastavme sa pri jednej udalosti zo života Pána Ježiša, kedy po zázračnom nasýtení zástupov Pán Ježiš s nimi zostáva, karhá ich a vyučuje. Udalosť je opísaná v Evanjeliu podľa Jána v kapitole 6.

Vyučovanie Pána Ježiša o viere, spáse a vyvolení

Pán Ježiš nasýtil asi päťtisícový dav. Ľudia preto za ním prišli aj na druhý deň. Opätovne ho vyhľadali kvôli chlebu, čo Ježiš hneď pochopil, a za čo ich pokarhal. Túto situáciu o nasýtení chlebom použil aj k tomu, aby ich vyučil o spasení. Vyčítal im pritom, že sa starajú len o zemský chlieb, o zemské živobytie, pričom na prvom mieste by im malo záležať na stave ich duše, na ich duchovnom živote a vzťahu s Bohom, ktorý je možný len cez spasiteľné spojenie so Synom človeka: „Ježiš im odpovedal a riekol: Amen, amen vám hovorím, hľadáte ma nie preto, že ste videli divy, ale že ste jedli z tých chlebov a nasýtili ste sa. Pracujte nie o pokrm, ktorý hynie, ale o pokrm, ktorý zostáva do večného života, ktorý vám dá Syn človeka, lebo toho spečatil Otec, Boh“ (Ján 6:26-27).

Reakcia davu na napomenutie bola v tom okamihu správna: „Vtedy mu povedali: Čo máme robiť, aby sme konali skutky Božie?“ (verš 28). V odpovedi im Pán Ježiš oznámi, ako môžu a majú vojsť do spasiteľného vzťahu s Bohom: „Ježiš odpovedal a riekol im: To je ten skutok Boží, aby ste verili v toho, ktorého on poslal“ (verš 29). Spasenie a večný osobný vzťah s Bohom sú teda možné jedine (a nijako inak ako) na základe osobnej viery v Božieho Syna, Ježiša Krista. (Poznámka: Vieru v osobu a dielo Ježiša Krista v tomto článku opisujeme aj výrazovými prostriedkami „spasiteľné spojenie s Bohom, resp. s Pánom Ježišom Kristom“.) Po tejto odpovedi už reakcia poslucháčov správna nie je. Napriek tomu, že sa im Ježiš odkryl ako Boží Syn, ako ten, koho Otec poslal, oni v neho neveria, pochybujú a pýtajú si znamenie odvolávajúc sa na to, že keď Boh konal s izraelským národom cez Mojžiša, dal im ako znamenie mannu (zázračný Boží pokrm, „chlieb“). Odmietajú uveriť bez takého znamenia, ktoré by oni sami považovali za dostatočné, a že je od Boha. Z tohto sa poučme aj my. Boh očakáva, že budeme veriť jeho slovu, ktoré poslal, aby sa nevrátilo prázdne. Nežiadajme znamenia od Boha tam, kde Boh od nás očakáva vieru v jeho vyrieknuté slovo.

Pán Ježiš má s nimi trpezlivosť a použil aj túto situáciu, aby ich ďalej vyučoval o spasení. „Na to

im povedal Ježiš: Amen, amen vám hovorím, že nie Mojžiš vám dal chlieb z neba, ale môj Otec vám dáva chlieb z neba, ten pravdivý. Lebo tým chlebom Božím je ten, ktorý zostupuje z neba a dáva svetu život“ (verše 32-33). Izraelský národ bol na púšti živý (vo fyzickom zmysle) vďaka tomu, že im Boh zosiela z neba mannu (chlieb). Aj v tom je krásny obraz, ktorý nesie dôležitú výpoveď. Skutočný život, ktorý siaha až do večnosti, je charakterizovaný osobným vzťahom s Bohom. To je vyjadrené tým, že Boh je svojmu ľudu Bohom a oni sú mu ľuďom (2. Korinským 6:16; Židom 8:10; Zjavenie 21:3). Takýto život je možný len na základe pokrmu, chleba, ktorým je sám Boží Syn, Ježiš Kristus, ktorý, rovnako ako manna, zostúpil zhora od Boha. Len v Kristovi je život – život nový, život večný. „A Ježiš im povedal: Ja som ten chlieb života; kto príde ku mne, nebude nikdy lačniť, a kto verí vo mňa, nebude nikdy žízniť“ (verš 35). Pán Ježiš jasne a zrozumiteľne oznámil, že večný život je skrze neho a pre každého, kto v neho uverí, pre každého, kto k nemu príde (Ján 5:26, 6:57). Z kontextu je jasné, že „prísť ku Kristovi“ na tomto mieste znamená „vojsť do spasiteľného vzťahu s Kristom skrze vieru v neho“.

Hneď nato, ako Ježiš oznámil tieto úžasné pravdy, ako zvestoval svojim poslucháčom evanjelium, vyriekol veľmi tvrdé slová: „Ale povedal som vám, že ste ma aj videli, aj neveríte“ (Ján 6:36). Prečo to Pán Ježiš povedal? Pretože ako Boží Syn videl do ich srdc a vedel, že napriek tomu, že sa im odhalil ako Boží Syn a že im práve zvestoval evanjelium o ceste spasenia, neveria v neho. Aby sa to, čo bolo skryté v ich srdciach, odkrylo, Pán Ježiš ich usvedčí tým, že zopakuje posolstvo evanjelia o spasení prostredníctvom neho: „Všetko, čo mi dáva Otec, príde ku mne, a toho, kto príde ku mne, nevyženiť von. Lebo som nezostúpil z neba nato, aby som činil svoju vôľu, ale vôľu toho, ktorý ma poslal. A to je vôľa toho, ktorý ma poslal, Otcova, aby som nestratil ničoho z toho, čo mi dal, ale aby som to všetko vzkriesil v ten posledný deň. Lebo to je vôľa môjho Otca, ktorý ma poslal, aby každý, kto vidí Syna a verí v neho, mal večný život, a ja ho vzkriesim v posledný deň. Vtedy reptali Židia proti nemu, že povedal: Ja som ten chlieb, ktorý zostúpil z neba, a hovorili: Či nie je toto Ježiš, syn Jozefov, ktorého otca i matku my známe? Ako teda hovorí tento, že vraj zostúpil som z neba?“ (Ján 6:37-42). Pán Ježiš vysvetlil, že prišiel činiť vôľu svojho Otca, a že Otcova vôľa je, aby každý, kto verí v Ježiša Krista, bol vzkriesený v posledný deň a mal večný život.

Pri tomto sa zastavme a podčiarknime jednu veľkú pravdu, ktorú Božie slovo zjavuje. Evanjelium Boh zjavil všetkým ľuďom, nie je pred ľuďmi skryté. Ľuďom je zjavené na to, aby

evanjeliu uverili a boli takto spasení pre večnosť. Ľudia sú zodpovední za to, či evanjeliu uveria, alebo neuveria. Len tí, ktorí uveria, získajú večný život ako dar.

Vráťme sa teraz k priebehu udalostí okolo nasýtenia zástupov a k Ježišovmu vyučovaniu, ktoré nasleduje. Po opätovnom oznámení cesty spasenia je reakcia davu nasledovná: Nepovažujú ho za Božieho Syna, ale za obyčajného syna Jozefa a Márie, neveria, že on je tým chlebom života, ktorý zostupuje od Otca, skrze ktorého je večný život a spása: „Vtedy reptali Židia proti nemu, že povedal: Ja som ten chlieb, ktorý zostúpil z neba, a hovorili: Či nie je toto Ježiš, syn Jozefov, ktorého otca i matku my známe? Ako teda hovorí tento, že vraj zostúpil som z neba?“ (Ján 6:41-42). Tu by tento príbeh a aj Ježišovo vyučovanie mohli končiť. Ježiš mohol od nich odísť s tým, že jednoducho neuverili a že pôjde slúžiť ďalej po izraelskej krajine a iným zvestovať evanjelium, a budú takí, ktorí uveria. Avšak nekončí ani príbeh, ani Ježišovo vyučovanie.

Ježiš využíva túto udalosť, aby odkryl ďalšiu veľmi dôležitú pravdu: „Vtedy odpovedal Ježiš a riekol im: Nerepcite medzi sebou! Nikto nemôže prísť ku mne, keby ho nepritiahol Otec, ktorý ma poslal, a ja ho vzkriesim v posledný deň“ (Ján 6:43-44). Boží Syn, Ježiš Kristus, týmto („nikto nemôže prísť ku mne“) povedal, že nikto v neho nemôže uveriť, ak toho človeka „nepritiahne Otec“. Výsledkom tohto „pritiahnutia“ je spasiteľné spojenie s Kristom v Písme vyjadrené slovami „prídenie ku Kristovi“. Pán Ježiš túto pravdu vyriekol a zjavil už skôr : „Všetko, čo mi dáva Otec, príde ku mne, a toho, kto príde ku mne, nevyženiem von“ (Ján 6:37). Každého, koho Otec dá Synovi, Syn prijme – do spasiteľného vzťahu so sebou samým.

Pán Ježiš potom pokračuje vo svojom vyučovaní (v synagóge v Kafarnaume). Vyučuje, že tí, ktorí jedli mannu na púšti, ktorá bola z neba, pomreli, ale kto bude jesť chlieb života, ktorým je Kristus, nezomrie, ale bude žiť naveky, lebo tým získa večný život.

Ďalej túto pravdu Pán Ježiš rozvíja cez obraznú reč, v ktorej vysvetľuje, že byť s ním spasiteľne spojený je akoby jesť jeho telo (chlieb života) a piť jeho krv (verše 53-58). Toto považovali za tvrdú reč dokonca aj jeho učeníci (verš 60) – ľudia, ktorí chodili s ním. Pán Ježiš vysvetlil svoju reč slovami: „Duch je, ktorý oživuje; telo nič neosoží. Slová, ktoré vám ja hovorím, sú duch a sú život“ (verš 63). Podľa vzťahu k jeho slovám sa rozlíši, kto v Krista verí a kto nie. Tí dvanásti sa nepohoršili a neodišli od Pána. Oni mu uverili: „Pane, ku komu pôjdeme? Slová večného života máš... a my sme uverili a poznali, že si ty Kristus, ten Syn živého Boha“ (verše 67-69). Ale mnohí sa pohoršili a odišli od Pána: „Od tej chvíle odišli mnohí z jeho učeníkov nazad a nechodili viacej s ním“ (verš 66). Tí, ktorí odišli, boli tí, ktorí v skutočnosti v Ježiša Krista ako Spasiteľa neverili (hoci patrili k jeho učeníkom v tom zmysle, že dovtedy s Ježišom všade fyzicky chodili a učili sa od neho).

Keďže odišli nejakí učeníci, ktorí jeho učeníkmi v skutočnosti ani neboli, Pán Ježiš už po tretíkrát vyučuje pravdu, ktorá sa týka Božieho vyvolenia: „Ale sú niektorí z vás, ktorí neveria. Lebo Ježiš vedel hneď od počiatku, ktorí sú to tí, ktorí neveria, a kto je ten, ktorý ho zradí. A vravel: Preto som vám povedal, že nikto nemôže prísť ku mne, keby mu to nebolo dané od môjho Otca“ (verše 64-65). Pravda, ktorú tu vyučuje sám Pán Ježiš, znie: Tí, ktorí neveria, neveria preto, lebo im nie je dané od Otca, aby prišli k Synovi. „Prísť k Synovi“ znamená veriť v Ježiša Krista ako Spasiteľa a Pána.

Pastier a ovce

Keď Pán Ježiš vyučoval o spásе a spasených prirovnávajúc ich k pastierovi a ovciam (Ján 10),

nastala situácia podobná tej, ktorú sme opísali vyššie. Pán Ježiš sa identifikoval ako Pastier, ktorý dobrovoľne kladie svoju dušu za ovce (Ján 10:18). Vtedy povstala roztržka medzi poslucháčmi. Jedni hovorili, že blázni a má démona, iní verili jeho slovám a verili v neho ako Spasiteľa. Následne v chráme sa ho Židia opäť spytovali a vyzvedali: „Dokedy budeš držať našu dušu v napnutí? Ak si ty Kristus, povedz nám to otvorene!“ (Ján 10:24). Pán Ježiš na to odpovedal: „Povedal som vám, a neveríte. Skutky, ktoré ja konám v mene svojho Otca, tie svedčia o mne; ale vy neveríte, pretože nie ste z mojich oviec, ako som vám už povedal. Moje ovce čujú môj hlas, a ja ich znám, a nasledujú ma, a ja im dávam večný život, a nezhynú na veky, a nikto ich nevytrhne z mojej ruky. Môj Otec, ktorý mi ich dal, je väčší od všetkých, a nikto ich nemôže vytrhnúť z ruky môjho Otca. Ja a Otec sme jedno“ (Ján 10:25-30).

Pán Ježiš dáva večný život tým, ktorí ho nasledujú. Tí, ktorí ho nasledujú, ho nasledujú preto, že v neho veria ako v Spasiteľa a Pána. Pán Ježiš tu však opäť odкрýva pravdu, že tí, ktorí v neho veria, v neho veria preto, lebo ich Otec dal Synovi. Výraz „Otec ich dal Synovi“ opisuje tú istú prácu a dielo Otca, ktoré bolo vo vyučovaní Pána Ježiša v Kafarnaume (predchádzajúci odsek o nasýtení zástupov chlebom) vyjadrené slovami „Otec pritiahne k Synovi“.

Tí, ktorých Otec dal Synovi, v Syna uveria a budú so Synom jedno tak, ako je Syn jedno s Otcom. Tí sú opísaní ako ovce, ktoré čujú hlas svojho pastiera a nasledujú ho. Pán Ježiš učí, že to platí aj opačne: Tí, ktorí neveria, nie sú ovce. Všimnime si ale veľmi pozorne, ako túto pravdu Pán Ježiš vyučuje: Neučí, že sa nestali ovcami, pretože neuverili – učí, že neveria, pretože nie sú z jeho oviec (verš 26): „ale vy neveríte, pretože nie ste z mojich oviec“. Príčina je, že nie sú z oviec, ktoré Otec dal Synovi – nie sú tými, ktorých Otec k Synovi pritiahol. Dôsledok toho je, že nemajú vieru v Spasiteľa.

Veľkňazská modlitba

V tejto modlitbe (Ján 17) sa Pán Ježiš modlí takto: „... aby všetkým tým, ktorých si mu dal, dal večný život“ (Ján 17:2). Je to opäť to isté učenie, ako sme ho videli v predchádzajúcom odseku: Večný život dostávajú tí, ktorých Otec „dal“ Synovi. Pán Ježiš pokračuje: „Zjavil som tvoje meno ľuďom, ktorých si mi dal zo sveta. Tvoji boli, a dal si ich mne, a zachovali tvoje slovo. A teraz poznali, že všetko, čo si mi dal, je od teba; lebo slová, ktoré si mi dal, dal som im, a oni prijali a poznali v pravde, že som vyšiel od teba, a uverili, že si ma ty poslal“ (verše 6-8). Ľudia zo sveta, ktorých Otec dal Synovi, uverili v Krista ako Spasiteľa a dostávajú večný život.

Pán Ježiš sa v tejto modlitbe neprihovára za všetkých ľudí sveta, ale len za tých (Otcou vyvolených), ktorých mu Otec zo sveta dal: „Ja prosím za nich, neprosím za svet, ale za tých, ktorých si mi dal, lebo sú tvoji“ (Ján 17:9). A čo je cieľom prosby a príhovoru Pána Ježiša? Aby vyvolení dosiahli večný život: „Otče, ktorých si mi dal, chcem, aby, kde som ja, aj oni tam so mnou boli, aby videli moju slávu, ktorú si mi dal, lebo si ma miloval pred založením sveta“ (Ján 17:24).

Zachovanie svätých a vyvolenie

Otázka zachovania svätých a vytrvania tých, čo uverili, vo viere v evanjelium Ježiša Krista až do konca je v učení Pána Ježiša úzko a pevne viazaná na Božie vyvolenie: „Zjavil som tvoje meno ľuďom, ktorých si mi dal zo sveta. Tvoji boli, a dal si ich mne, a zachovali tvoje slovo...“ (Ján 17:6). Tí, ktorých Otec dal Synovi, tí zachovali Božie slovo.

Výrazom „zachovali tvoje slovo“ je opísaná skutočnosť, že vytrvali vo viere až do konca. Táto istá skutočnosť je v Písme inými výrazovými prostriedkami opísaná ako dobehnutie behu a získanie víťazného (2. Timoteovi 4:7; Židom 12:1). Všetky tieto výrazy vyjadrujú to, čo je nutná podmienka pre konečné spasenie, vykúpenie tela, oslávenie a vstup do večného života, a tou je vytrvanie vo viere v evanjelium Ježiša Krista až do konca.

V učení Pána Ježiša je podmienka vytrvania až do konca ako podmienka spasenia vyjadrená takto: „kto zotrvá až do konca, ten bude spasený“ (Matúš 10:22, 24:13; Marek 13:13). V apoštolskom učení je podmienka vytrvania až do konca ako podmienka spasenia opísaná zase takto: „ale Kristus ako Syn nad jeho domom, ktorého domom sme my, ak smelú dôveru a chválu nádeje až do konca pevnú dodržíme“ (Židom 3:6), „lebo sme sa stali účastníkmi Krista, akže počiatok podstaty dodržíme pevný až do konca“ (Židom 3:14). Požiadavka zotrvania vo viere v evanjelium až do konca ako podmienka spasenia, či už v učení Pána Ježiša, alebo v apoštolskom učení, nie je adresovaná len Židom alebo len veriacim zo Židov, ale veriacim všeobecne, teda aj pohanom, ktorí uverili. Aby sme o tom nemali ani najmenej pochybnosti, túto požiadavku odcitujeme aj z apoštolského učenia adresovaného veriacim z pohanov: „A oznamujem vám, bratia, evanjelium, ktoré som vám zvestoval, ktoré ste aj prijali, v ktorom aj stojíte, skrze ktoré i spasení bývate, ak držíte v pamäti, akým slovom a v akom zmysle som vám ho zvestoval...“ (1. Korinským 15:1-2).

Podmienka „ak držíte v pamäti, akým slovom a v akom zmysle som vám ho zvestoval“ sa rovná podmienke „vierou zachovať Božie slovo evanjelia“. A to je presne to, na čo sa odkazuje Pán Ježiš na začiatku modlitby, keď hovorí „a zachovali tvoje slovo“ („Zjavil som tvoje meno ľuďom, ktorých si mi dal zo sveta. Tvoji boli, a dal si ich mne, a zachovali tvoje slovo.“ Ján 17:6). Verš Ján 17:6 odкрýva, že zárukou toho, že uverivší (Ján 17:8) zotrvajú vo viere až do konca, je Božie vyvolenie. Je to tá skutočnosť, že je to Otec, ktorý „dal“ tých, ktorí boli zo sveta, Synovi. Takýto je vzťah medzi vytrvaním svätých vo viere až do konca a Božím vyvolením.

Pán Ježiš sa vo svojej modlitbe za vyvolených prihovára takto: „... Svätý Otče, zachovaj ich v svojom mene, ktorých si mi dal, aby boli jedno ako my“ (Ján 17:11). Naisto vieme, že Otec túto prosbu svojho Syna neodmietne, pretože Syn sa modlí a prihovára podľa Otcovej vôle. Výsledkom bude, že tých, ktorých Otec dal Synovi (vyvolených), zachová až do konca sám Otec. Takýto je vzťah medzi Božím zachovaním svätých až do konca a Božím vyvolením.

A to je vôľa toho, ktorý ma poslal, Otcova, aby som nestratil ničoho z toho, čo mi dal,

ale aby som to všetko vzkriesil v ten posledný deň. Lebo to je vôľa môjho Otca, ktorý ma poslal,

aby každý, kto vidí Syna a verí v neho, mal večný život, a ja ho vzkriesim v posledný deň.

Ján 6:39

